

LAUSUNTO
7.12.2021

HML/5771/12.03.03.08/2021

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Viite Lausuntopyyntö 27.9.2021, VN/279/2018

Asia **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki**

Ympäristöministeriö on pyytänyt Hämeenlinnan kaupunginmuseon - Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Uudella kaavoitus- ja rakentamislakilla on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan vuoden 2000 alussa. Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain voimassaoloaikana ja myös näköpiirissä oleva kehitys haastaa uusiin toimiin. Uudella kaavoitus- ja rakentamislakilla parannettaisiin sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, kiertotalouden edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, rakentamisen laadun parantamiseksi sekä alueidenkäytön ja rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi.

Yleistä

Lakiluonnos on tärkeä kokonaisuus, jonka vaikutukset ulottuvat aina ilmastonmuutoksen hillitsemisestä valtakunnalliseen digitaalisuuteen. Esitettyä laajaa kokonaisuutta on haastavaa kommentoida ja arvioida vaikutuksia riittävällä tarkkuudella.

5 § Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen kaavoituksessa ja rakentamisessa.

Lakiluonnoksessa esitetään, että kaavoituksessa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillintää muun muassa vahvistamalla yhdyskuntarakenteen *ehyettä* erityisesti kaupunkiseuduilla ja niiden lievealueilla sekä hyödyntämällä kestävästi olemassa olevaa infrastruktuuria. Lakiluonnos saattaa aiheuttaa ristiriidan kulttuuriympäristöjen säilymisen ja kaupunkiseutujen kehittymisen välille, mikäli lakiluonnos ei huomioi riittävällä tavalla olemassa olevaa rakennuskantaa siihen sitoutuneiden luonnonvarojen osalta eikä myöskään sen suojelutavoitteita tai kulttuurihistoriallisten arvojen liittymistä kestäväan kehitykseen esimerkiksi korjausrakentamisen kautta. Perusteluissa tulisi tuoda esille tavoite rakennuskannan pitämisestä käytössä mahdollisimman pitkään ja joustavien, yksinkertaisten korjaustapojen edistäminen.

18 §, 19 §, 20 § Maakuntakaava

Esityksessä ehdotetaan, että maakuntakaava muutettaisiin nykyistä yleispiirteisemmäksi, jonka myötä heikennetään erityisesti kulttuuriympäristöjen huomioimista maakuntatasolla. Maakuntakaava on koko maakunnan kattava kaava, jonka avulla on pystytty tunnistamaan ja turvaamaan merkittäviä kulttuuriympäristöjä alueilla, joilla ei pääsääntöisesti

ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Maakuntakaavan laatuvaatimuksissa todetaan, että kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota maiseman ja kulttuuriperinnön turvaamiseen. Mikäli maakuntakaava rooli ohjaavana kaavana muuttuisi rajatummaxi, se saattaa kuitenkin heikentää myös kulttuuriympäristöjen asemaa kuntakaavoituksessa. Tämä johtuu mm. siitä, että lakiehdotus ei mahdollista kulttuuriperintöä koskevien oikeusvaikutteisten kaavamääräysten antamista.

Lakiehdotukseen sisältyy myös vaihtoehtoinen malli maakuntakaavasta, joka säilyttäisi nykyiset piirteensä ja ohjausvaikutuksensa kulttuuriympäristön osalta, mutta josta puuttuisi maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvoite. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pitää vaihtoehtoista mallia kulttuuriympäristön osalta puollettavampana kuin varsinaista lakiehdotusta.

Museonjohtaja

Tuija-Liisa Soininen

JAKELU Ympäristöministeriö

Lisätietoja: kulttuuriymparisto@hameenlinna.fi

LV/ lv, ak

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Hämeenlinnan kaupungin asianhallintajärjestelmässä